

Finansdepartementet
103 33 Stockholm
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar SOU 2020:46 En gemensam angelägenhet

Er beteckning: Fi2020/03418

Länsstyrelsen Kalmar län (nedan Länsstyrelsen) har fått möjligheten att inkomma med synpunkter på remissen En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46). I den inledande texten lämnar Länsstyrelsen några övergripande synpunkter på betänkandet. I den andra delen fokuserar Länsstyrelsen på de områden med bedömningar, rekommendationer och förslag som är särskilt relevanta och av särskilt intresse för myndigheten. Svaret följer dispositionen i betänkandets volym 2.

Övrigripande synpunkter

Länsstyrelsen ställer sig bakom ambitionen i betänkandet - att ta fram förslag som ökar jämlikheten i samhället med sin utgångspunkt i att varje människa ska kunna ta ansvar för och forma sitt eget liv. Arbetet med att minska ojämlikhet har bäring på en mängd olika områden och principer som mänskliga rättigheter, jämställdhet, barnrätt, nationella minoriteters rättigheter och funktionsrätt samt principen om icke-diskriminering.

Länsstyrelsen saknar att betänkandet inte lyfter samverkan mellan myndigheter för genomförandet av uppdrag och samordning av perspektiv för avsedd målgrupp samt behov och förutsättningar hos exempelvis socialtjänst, skola och polis för att kunna skapa bestående förändring.

Länsstyrelsen upplever att flera förslag är på en generell nivå där förståelse eller synliggörande av särskild utsatthet och sårbarhet saknas och det finns därmed risk att resultatet riskerar att inte leda till förbättringar för de redan utsatta eller särskilt sårbara. Länsstyrelsen ser också att det finns ett behov av att utveckla den systematiska uppföljningen för att öka möjligheterna att följa upp och utvärdera arbetet exempelvis i förhållande till att prioritera de 40 procent av befolkningen som har lägst inkomst i utformningen av den ekonomiska politiken i enlighet med Agenda 2030. SCB synliggör i sin rapport *Lämna ingen utanför*, Statistisk lägesbild av genomförandet av Agenda 2030 i Sverige luckor i statistiken för flera rättighetsbärargrupper som personer med funktionsnedsättning, barn, våld i nära relation och sexuellt våld. Rapporten synliggör också begränsad tillgång till statistik om hedersrelaterat våld och förtryck, nationella minoriteter, papperslösa och hbtq-personer.¹

Länsstyrelsen anser att jämlikhetsarbetets rättsliga dimensioner kan stärkas genom att tydligare förankra utredningens förslag i människorättsliga åtaganden och rekommendationer från FN:s granskningskommittéer och tydliggöra påverkan och effekt på olika mänskliga rättigheter. Genom ett

¹ Lämna ingen utanför, Statistisk lägesbild av genomförandet av Agenda 2030 i Sverige¹, oktober 2020, SCB [Lämna ingen utanför \(scb.se\)](https://www.scb.se/pressmeddelanden/2020/10/20201020-lamna-ingen-utanfor)

tydliggörande stärks förslagna insatser för att uppfylla miniminivåerna gällande rätten till bostad, hälsa och utbildning. Vidare synliggörs behov av åtgärder för särskilda grupper exempelvis på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, ungdomar, romer och personer som tillhör etniska minoriteter.

Länsstyrelsen saknar övergripande förslag kring integrering och uppföljning av jämlikhetsskapande åtgärder. Länsstyrelsen föreslår att gemensamma, konkreta och mätbara uppföljningsmål tas fram och tydligt kopplas till människorättsliga åtaganden och Agenda 2030. Länsstyrelsen föreslår även att en aktör ges i uppdrag att utföra en regelbunden och regional uppföljning av arbetet med att minska ojämlikheter inom de områden som behandlas i betänkandet.

Länsstyrelsen ser att, liksom i arbetet för ökad jämställdhet, kan jämlikhetsanalyser införas som en naturlig del i det statliga uppdraget. Andra åtgärder är att införa konsekvensanalyser utifrån ett jämlikhetsperspektiv på lagförslag.

I betänkandet lyfts diskriminering, dess förekomst och effekter på en rad områden och kommissionen konstaterar att individer på grund av skillnader i förutsättningar får helt olika möjligheter att utnyttja sina rättigheter även i frånvaro av formell diskriminering. Arbetet med att ta bort hinder för delaktighet och tillgänglighet och motverka diskriminering är ett ansvar som ligger hos det offentliga och där individen har mycket små eller inga möjligheter att åtgärda brister på egen hand. Länsstyrelsen anser att åtgärder för att öka kunskapen om och motverka diskriminering borde ha en mer framträdande roll i kommissionens förslag på åtgärder för ökad ekonomisk jämlikhet

Länsstyrelsen välkomnar att betänkandet baseras på ett barnperspektiv och att det finns ett tydligt fokus på mer jämlika uppväxtvillkor för barn och unga, främjande faktorer såsom skola, socioekonomi och boende. Däremot kan förslagen ytterligare stärkas av en tydligare förankring i barnets rättigheter enligt barnkonventionen. Till detta bör också läggas vikten av att samtliga åtgärder som berör barn ska genomgå en prövning av barnets bästa. I Barnkonventionen och barns rätt (SoU 2020:63) står att läsa att utredningen bland annat ser att ett stort hinder i arbetet för barns bästa är bristande samverkan mellan olika aktörer som arbetar med barn².

Ett område som berörs i betänkandet men där det inte finns några förslag är arbetet med att motverka mäns våld mot kvinnor. Våld i nära relationer är ett samhällsproblem med negativa konsekvenser framförallt för kvinnor och flickor samt stora kostnader för samhället. Kunskapen om ekonomiska konsekvenser av våld i nära relationer är begränsad, särskilt på individnivå³. I betänkandet beskrivs hedersrelaterat våld och förtryck som en integrationsfråga. Om hedersrelaterat våld och förtryck istället beskrivs som en rättighetsfråga (exempelvis rätt till hälsa och utveckling och frihet från våld) bör området belysas under flera av utredningens identifierade problemområden då det påverkar jämlikhet och jämställdhet över hela livslinjen och skapar en särskild utsatthet. Då betänkandet har ett barnperspektiv

² Barnkonventionen och barns rätt, SoU 2020:63, s.57

³ Våld i nära relationer SoU 2020:47, s.381

är det viktigt att synliggöra att begränsande normer påverkar barns tillgång till sina rättigheter exempelvis kring val av partner, fritid och umgänge med vänner och hälsa.

Länsstyrelsens bedömning är att det saknas en helhetssyn på den fysiska planeringen. Betänkandet behandlar bostäder och regional planering, men inte översiktsplanering och detaljplanering som är betydelsefulla verktyg som kan ha påverkan på jämlikheten i samhället. De frågor som behandlas i kapitel 12 och även kapitel 20 skulle med fördel kunna vidareutvecklas med en analys av förslag på hur den fysiska planeringen enligt plan- och bygglagen kan användas för att stödja utvecklingen av ett mer jämlikt samhälle och ur ett helhetsperspektiv (tillgång till bostäder, arbetsplatser, infrastruktur samt tillgång till service och grönområden mm).

Kommenterade förslag

16. Makroekonomi

Länsstyrelsens tillstyrker kommissionens bedömning att fördelningsaspekter på utformningen av krisåtgärder måste bevakas. Länsstyrelsen ser att, liksom arbetet för ökad jämställdhet, kan jämlikhetsanalyser införas som en naturlig del av det statliga uppdraget.

17. Utbildning

Länsstyrelsen delar kommissionens åsikt att förskola och skola har en viktig roll för att ge alla barn likvärdiga förutsättningar för ett gott liv och är positiva till förslagen som ökar och säkerställer kvaliteten för alla barn oavsett var de bor och vilken skola de går i. Länsstyrelsen vill även lyfta vikten av att utveckla kvaliteten på skolans värdegrundsarbete, särskilt med fokus på ett förebyggande våldsarbete.

Länsstyrelsen tillstyrker rekommendationen om att grundskolan ska förstärkas för att kunna möta behovet av stöd till elever med särskilda behov. Länsstyrelsens bedömning är att det kan skapa möjligheter till tidiga och individuellt anpassade insatser och jämlikare förutsättningar för barn.

Länsstyrelsen har flera uppdrag som rör barn och där skolan är en viktig arena. En tydlig regional aktör inom skolområdet skulle kunna underlätta regional samverkan.

Länsstyrelsen är positiv till förslaget om obligatorisk förskola från 3 års ålder. Länsstyrelsens bedömning är att obligatorisk förskola med höjning av kvalitetskrav är en insats som kommer att förstärka det kompensatoriska uppdraget när det gäller att motverka och ojämlikhet, både utifrån kön, socioekonomisk och etnisk bakgrund. Rekommendationen kan även medföra bättre förutsättningar för utrikes födda kvinnor med små barn att träda in på arbetsmarknaden.

Länsstyrelsens tillstyrker förslaget om en höjning av ambitionsnivån för yrkesvägledningen i skolorna. Förslaget är en viktig insats för målgruppen utrikesfödda och då särskilt de som kommit till Sverige i tonåren, samt för ett ökat intresse för yrkesval som utmanar rådande könsnormer.

Länsstyrelsens bedömning är att ett större statligt ansvar och mer resurser till vuxenutbildningen kan bidra till att stärka verksamheten. Behovet av ökade resurser är en fråga som lyfts från kommunerna i länet för att nyanlända ska kunna utnyttja etableringstiden effektivare och att vuxenutbildningen i högre utsträckning ska kunna anpassas utifrån individens behov.

Länsstyrelsen tillstyrker rekommendationen om en sammanhållen strategi för högre utbildning på distans samt förslag om en studie om hur lärcentrum kan fungera som stöd. Länsstyrelsen ser att detta kan öka tillgängligheten till utbildning, skapa möjlighet till vidareutbildning och omställning för fler och bidra till kompetensförsörjning i hela länet.

18. Arbetsliv

Kommissionen lyfter fram diskriminering på arbetsmarknaden som ett av de viktigaste problemområdena gällande enskildas rätt på arbetsmarknaden. Kommissionen synliggör även att diskriminering på grund av etnicitet, kön, ålder och funktionsnedsättning förekommer. FN-granskningar av Sveriges efterlevnad av sina internationella åtaganden om mänskliga rättigheter har bland annat uppmärksammat behovet av att bekämpa diskriminering av personer med afrikanskt ursprung och muslimer, samt att stärka insatser mot arbetslöshet bland personer med funktionsnedsättning, ungdomar, romer, och etniska minoriteter. Länsstyrelsens bedömning är att insatser för ökad jämlikhet på arbetsmarknaden och ökad ekonomisk jämlikhet bör inkludera åtgärder för att öka kunskapen om orsaker, effekter och åtgärder mot diskriminering på arbetsmarknaden.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om lagstiftning gällande rätten till barnomsorg under obekvämt arbetstid. Förslaget möjliggör en jämlikare tillgång till barnomsorg och är en viktig insats ur jämställdhetssynpunkt.

19. Mottagande och integration

Mottagande av asylsökande

Länsstyrelsen förutsätter att de tidigare remissvar som lämnats på Mottagandetutredningen tas i beaktande. Länsstyrelsen instämmer i att det kan finnas effektiviseringsfördelar med rekommendationen att genomföra mottagandeutredningens förslag om ett statligt ansvar under asyltiden men att det kvarstår oklarheter kring genomförandet. Kommissionens förslag kring asylsökandes boende, rätt till ersättning och deltagande i samhällsorientering påverkar varandra och behöver samordnas.

Länsstyrelsen har framfört sina synpunkter om att upphäva EBO-lagen i yttrande över promemorian: Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande. Länsstyrelsen ser att rätten till dagersättning är ett sådant incitament som kan komma att påverka de asylsökandes intention att bosätta sig på egen hand under förutsättning att dagersättningen höjs enligt förslag. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att beakta barnkonventionen i det fortsatta arbetet med rekommendationen då förlorad ersättning kan bidra till högre utsatthet. Det är fortfarande av vikt att förtydliga i vilka fall det är uppenbart oskäligt för den asylsökande att gå miste om dagersättning som föreslås i PM Ett socialt hållbart eget boende samt SOU

2018:22. Länsstyrelsens bedömning är att det finns en hög grad av osäkerhet gällande vilka effekter ett upphävande skulle få.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om höjd dag ersättning för asylsökande så att en större del av de basala behoven täcks. Dagersättningen bör höjas för att bidra till en bättre levnadsnivå för hela målgruppen.

Länsstyrelsen är positiva till förslaget om att Arbetsförmedlingen får uppdrag att genomföra kartläggningar av asylsökandes utbildning och yrkeserfarenhet men ser att det finns behov av att först utvärdera tidigare satsningar på kartläggningar och undersöka förutsättningarna för att genomföra den typ av informationsutbyte mellan myndigheter som förslaget efterfrågar.

Mottagande av nyanlända

Länsstyrelsen tillstyrker rekommendationen om att kommunerna ska säkerställa att information om förskola erbjuds, när alla föräldrar och att deltagandet följs upp tillsammans med rekommendationen om att utforma ett stöd för kommunerna för att utveckla former för att nå grupper som inte deltar i förskoleverksamhet. Länsstyrelsen delar kommissionens syn på förskolans utjämnande effekt och betydelse för språkutveckling. Förskola kan även vara en viktig arena för föräldrar, för att skapa nätverk och för stöd i föräldraskapet.

Länsstyrelsen tillstyrker kommissionens rekommendation om ökad yrkesrelaterad undervisning inom språkintruktionsprogrammet och tilläggsdirektiv till utredningen om hur fler elever ska bli behöriga till gymnasieskolan (dir. 2020:21). I det fortsatta arbetet med rekommendationen anser Länsstyrelsen att det är relevant att utöver den yrkesrelaterade inriktningen också sträva efter en inriktning som skapar utrymme för att arbeta främjande med elevernas psykosociala hälsa. I kombination med förslaget att höja ambitionsnivån för studievägledningen i skolorna bedömer Länsstyrelsen att rekommendationen kan få god effekt.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att genomföra de förslag om modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål som lämnades i SOU 2019:18. Länsstyrelsen instämmer i yttrandet på SOU 2019:18 från Länsstyrelsen i Jönköping att förslagen är välgrundade och skapar ökade förutsättningar för nyanlända barn att uppnå bättre studieresultat. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att de senaste årens minskade mottagande har utmanat kommunernas förutsättningar att finansiera modersmålsundervisningen på den nivå som var möjlig vid ett högt mottagande.

Länsstyrelsen bedömer att rekommendationen om höjd ambitionsnivå för SFI är rimlig i kombination med kommissionens andra rekommendationer och förslag som rör en förstärkning och individuellt anpassad etableringstid för nyanlända. Däremot är Länsstyrelsen frågande till att göra specifika läromedel obligatoriska och förespråkar istället en inriktning där de är tillgängliga och valbara.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att utreda ett ökat statligt ansvar för nyanlända flyktingars bosättning, etableringsinsatser och försörjning under en längre tid än de två år som anges i bosättnings- och

etableringslagen. Utifrån lägesbilder och i dialog med länets kommuner lyfts regelbundet behovet av statlig närvaro och ansvar som sträcker sig längre än två år då behovet av stöd till individer varierar stort i tidsomfång. Länsstyrelsen anser det önskvärt med en individuellt anpassad tid för det statliga ansvaret.

Länsstyrelsen är positiva till rekommendationen om ökade resurser för att vägleda nyanlända inom etableringsprogrammet. Länsstyrelsen anser att detta är ett viktigt led i att skapa bättre förutsättningar för nyanlända att ha med sig relevanta erfarenheter, språk och kunskaper från etableringstiden. Ökade resurser behöver innefatta kompetensutveckling för arbetsförmedlare och därigenom också sträva efter att motverka de ojämlikheter som finns i handläggningssprocessen av utrikes födda kvinnor.

Länsstyrelsen ställer sig positiva till rekommendationen om en anpassad, sammanhållen introducerande etableringsinsats särskilt riktad till kvinnor och gör medskicket att det fortsatta arbetet bör vara inriktat på att bygga långsiktiga och hållbara insatsstrukturer. Målgruppen har varit i fokus i flera utredningar och beskrivs i dessa vanligen vara de som står längst ifrån att bli självförsörjande. Länsstyrelsen är positiva till en tydligare individanpassning där insatser möter individen där hen befinner sig.

Länsstyrelsen vill särskilt lyfta vikten av att göra målgruppen delaktig i utvärdering och utveckling av insatser samt samverka med andra aktörer. För att främja ett socialt hållbart arbete där även framtida generationer finns med i beräkningarna är det positivt att insatsernas effekt utvärderas i ett bredare integrationsfokus.

Länsstyrelsen är positiv till rekommendationen att se över hur myndigheter kan kontakta utrikes födda kvinnor så att de behåller respektive återupprättar kontakt med arbetsmarknaden. Dessa samtal skulle även kunna innefatta frågor kring våldsutsatthet och krav från andra än kvinnan själv förutsatt att myndigheten får detta i uppdrag och utbildas inom ämnet. Länsstyrelsen vill påtala vikten av insatser riktade till män för att underlätta för kvinnor att delta i etableringen, att behålla och återupprätta kontakt med arbetsmarknaden. Insatser krävs både på kommunal nivå och genom utformningen av etableringsplaner.

Samhällsorientering

Länsstyrelsen förstår förslaget om att ändra lagen för samhällsorientering (SO) så att den även omfattar asylsökande, som ett förslag om att asylsökande ska till som målgrupp utan andra ändringar i lagen. Länsstyrelsen avstyrker förslaget med motiveringen att förslaget är otillräckligt och lämnar allt för många frågor obesvarade. Länsstyrelsen anser precis som kommissionen att det är viktigt att asylsökande ges tidig information om samhället men anser att finns skäl att ytterligare utreda frågan för att tydliggöra organisering, genomförande, finansiering och ansvar innan en eventuell lagändring. Förslaget skulle innebära att kommunerna blir ansvariga för SO för asylsökande vilket går emot tidigare förslag om statligt ansvar under asyltiden. Det framgår inte hur förslaget hänger ihop med Migrationsverkets uppdrag om samhällsintroduktion (Ju201:00356) eller förslag om samhällskunskapsprov, om SO kan behöva anpassas i innehåll för en ny målgrupp och hur målgruppen ska nås av information.

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget att förtydliga jämställdhetsperspektivet i förordningen om SO. Däremot ser Länsstyrelsen risker med att göra jämställdhet till ett ämne franskört övriga och frånga

inriktningen att jämställdhet ska finnas med i alla delar av det i förordningen reglerade innehållet. Länsstyrelsen förespråkar därför en justering av förslaget till att istället tydliggöra att jämställdhet ska genomsyra det förordningsstyrda innehållet.

Länsstyrelsen är positiva till rekommendationen om att kommunen ska säkerställa att den utökade gruppen nås av information om rätten att delta i samhällsorientering. Länsstyrelsen ser det som angeläget att målgruppens möjligheter att delta stärks och för att motverka att individer står i beroendeställning till make/maka utan möjlighet att påverka. Länsstyrelsen förslår dock ett tillägg om att det ska ske i samverkan med Migrationsverket då myndigheten har kunskap om var målgruppen bor. Redan idag har kommunerna ett ansvar att nå den utökade målgruppen om deltagande och Länsstyrelsen upplever att det är en stor utmaning för kommunerna. Länsstyrelsens bedömning är att insatserna för att nå målgruppen försvåras av rådande sekretess och brist på samordnad information. Det är även viktigt att det arbete som redan görs utvärderas och att kommunerna ges rätt förutsättningar för att kunna nå målgruppen.

20. Bostäder och grannskap

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att återgå till en målformulering som innehåller en fördelningspolitisk aspekt på boendet och kan främja bostadsförsörjningen för befolkningen i stort, oavsett hushållens betalningsförmåga.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att successivt höja nivån på investeringsstödet för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande (förordning 2016:881). Länsstyrelser avstyrker att en ännu större del av stödet ska gå till byggande i storstadsområden. I dagsläget går 75 % av investeringsstöden till storstadsområden, medan 25 % går till övriga landet. Detta innebär att det är längre kötider för ansökningar i Kalmar län än för ansökningar i storstadsområden. Fördelningen av stödpengarna skulle kunna ha en negativ inverkan på byggandet i länet eftersom byggherrar upplever de långa kötiderna som en osäkerhet. Vidare anser Länsstyrelsen att stödet behöver göras om så att alla bostadsstorlekar omfattas av lika mycket stöd per kvadratmeter.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att ge regionerna i uppdrag att bedöma den regionala bostadsbristen för olika grupper och i samråd med kommunerna fördela byggtal gällande bostäder för särskilda grupper. Länsstyrelsens bedömning är att frågan hanteras genom de förslag som lyfts i promemorian Ett bättre underlag för att bedöma bostadsbristen (Ds 2021:2) som nu är ute på remiss.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att regeringen bör initiera en översyn av 3–5 §§ lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsbolag med syfte att precisera vilka förutsättningar som ska gälla för värdeöverföringar. Det bör även analyseras i vilken mån sanktioner kan införas mot otillåtna överföringar.

Länsstyrelsen tillstyrker kommissionens rekommendation att införa en upplåtelseneutral totalbeskattning samt en översyn för att fastställa hur fastighetsavgiften för hyresrätter ska förändras för att undvika att hyresfastigheter dubbelbeskattas och för att samtidigt uppnå en likvärdig effektiv skattesats som i det ägda boendet.

Länsstyrelsen tillstyrker delvis kommissionens förslag med tilläggsdirektiv om att undersöka hur en svensk modell för överkomliga bostäder, riktade till hushåll med lägre inkomster kan se ut. Länsstyrelsen delar inte uppfattningen att det kan ske inom ramen för en statlig allmännytta.

Länsstyrelsen tillstyrker även följande:

- Förslag om att införa en statlig hyresgaranti med Försäkringskassan som ansvarig myndighet
- Förslag om att utreda om hur bostadsbidrag kan godkännas som inkomst
- Förslag om att återupprätta bostadsbidraget som bostadspolitiskt instrument
- Förslag om ett lagstadgat krav på hyresgästernas möjlighet att välja nivå vid renovering.
- Rekommendation om att ge Boverket och Socialstyrelsen uppdrag att med intresserade kommuner pröva och utvärdera ett antal modeller som ger strukturellt hemlösa barnfamiljer rätt till boende.

21 Regionala frågor

Länsstyrelsen tillstyrker bedömningen om ökad lokal statlig närvaro. Bedömningen stämmer överens med vad som efterfrågas av kommunerna i länet. Flera av de kommuner som har haft förhållandevis många självbosatta nyanlända signalerar att Arbetsförmedlingens minskande lokala närvaro de senaste två åren har medfört negativa konsekvenser för den enskilde nyanlände samt högre belastning för kommunens verksamheter.

Gällande utlokalisering av expertmyndigheter enligt andra principer än regional hänsyn vill Länsstyrelsen påtala att digitaliseringen under pågående pandemin bör innebära att förutsättningarna för kompetensförsörjning och kunskapsutbyte, även utanför de större städerna, har förbättrats. Den regionala hänsynen kan medföra både en mer diversifierad regional och lokal arbetsmarknad och bidra till länets förmåga att attrahera och bibehålla utbildad arbetskraft.

23. Hälsa

Länsstyrelsen ställer sig bakom en utvärdering av de initiativ som tas för att nå de grupper som i lägre utsträckning deltar i de generella mödra- och barnhälsovårdsprogrammen och vill poängtera att utvärderingen även bör inkludera föräldraskapsinsatser till föräldrar med små barn utanför mödra- och barnhälsovård, exempelvis inom kommunalt föräldraskapsstöd. Länsstyrelsen ser även behov av insatser som stärker pappans roll i föräldrautbildningar och pappor socioekonomiskt utsatta områden.

Länsstyrelsen ställer sig bakom insatser för att öka möjligheten för konsumenter att göra kloka val när det gäller mat och näring, begränsningar av spel både när det gäller tid, ålder och omfattning samt summor. Varningstexter för kommersiella spel kan vara en viktig förebyggande insats där erfarenheter från alkohol- och tobaksområdet bör inhämtas. En statligt administrerad spelportal, ett maximalt

spelbelopp och begränsade öppettider skulle hjälpa relevanta aktörer i att fokusera på det förebyggande arbetet mot spel och spel om pengar.

Länsstyrelsen stödjer förslaget att genom en utredning ta fram ett program för att främja goda levnadsvanor framförallt bland unga. Strategier för att nå fram till särskilt prioriterade målgrupper ur ett jämlikhetsperspektiv bör inkluderas.

Nationella riktlinjer samt analys av informationsåtgärder före graviditet, är i linje med målområde fem i den nationella ANDT-strategin. Länsstyrelsen vill påtala vikten av information riktad till kvinnohälsa utifrån kunskap om kulturspecifika områden som könsstympning, rätten till sin egen kropp, familjeplanering, våldsrelaterad stress under graviditet samt abort.

Länsstyrelsen stödjer kommissionens bedömning om att kommande ANDT-strategi bör ha ett fortsatt fokus på tobaksbruk, inte minst bland unga.

Länsstyrelsen avstryker förslaget att enbart regionerna får ett utökat uppdrag i form av att följa samhällsutvecklingen och i samarbete med kommunerna arbeta med preventivt arbetet inom regionen. Länsstyrelsen instämmer i behovet att utveckla folkhälsoarbetet på regional nivå genom en utvecklad struktur men ser även ett ökat behov av samordning med kommunerna för genomförandet av den nationella folkhälsopolitiken genom uppdrag både till Region och Länsstyrelse. Genom uppdrag till länsstyrelserna kan likvärdigheten över landet stärkas och erfarenheterna från såväl folkhälsopilotprojekten⁴ som befintliga samordningsuppdrag tillvaratas. Även kommunernas uppdrag för att arbeta främjande och förebyggande för god och jämlik hälsa behöver stärkas.

24. Transfereringar

Länsstyrelsen ställer sig bakom förslaget att se över ersättningsnivåer och utökat skydd för gravida och ser positivt på en översyn och moderniserat regelverk kring graviditet, arbetsförmåga och ersättningsnivå som tar hänsyn till individuella skillnader och villkor för varje gravid person. Länsstyrelsens bedömning är att det behövs ett utökat arbete med att utmana normer för graviditetskomplikationer och anledningar för nedsatt arbetsfunktion.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att synliggöra konsekvenser av utebliven uppräknings för den ekonomiska jämlikheten men bedömer att det behöver genomföras på annat sätt än genom ett krav i budgetlagen.

26. Kriminalpolitik

Länsstyrelsen tillstyrker de rekommendationer som finns inom området kriminalpolitik. I betänkandet bör våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck synliggöras i högre utsträckning då det är ett

⁴ Pilotprojekt inom regional folkhälsosamordning vid Länsstyrelsen i Stockholms län samt Länsstyrelsen Västerbottens län år 2019-2021.

samhällsproblem. Inom området är det också viktigt att synliggöra länsstyrelsernas förordningsstyrda uppdrag kring det brottsförebyggande arbete samt arbetet med våld i nära relation.

Det är viktigt att insatser och åtgärder inom det brottsförebyggande arbetet har sina rötter i forskning och evidens och att arbetet bedrivs långsiktigt. Förslagen behöver sättas i relation till de förslag som lämnas av utredningen kring kommunerna och ett lagstadgat ansvar att arbeta brottsförebyggande. För att bibehålla betänkandets anda kring tidiga insatser är det viktigt att fokus läggs på proaktiva åtgärder med både ett situationellt och ett socialt perspektiv.

27. Institutionella frågor

Länsstyrelsen välkomnar förslaget att inleda ett arbete kring att skapa analyser kring frågor om jämlikhet. Länsstyrelsen anser att ett arbete för ökad jämlikhet behöver utgå ifrån regionala förutsättningar och utmaningar där det är relevant att titta på ex. ökad jämlikhet i tillgång till samhällsservice, demografiska- och/eller kompetens- och utvecklingsutmaningar, regionala näringar och nationella minoriteters rättigheter.

I betänkandet lyfts utmaningar med att få till sociala investeringar. Länsstyrelsen anser att ett förslag för att främja sociala investeringar behöver vara mer långsiktigt och stabilt för landets samtliga kommuner än tillfälligt riktade statsbidrag. Det behöver även innehålla regionala stödstrukturer som främjar samverkan.

Utredningen har fokuserat på åtgärder för att främja användningen av elbilar och elfordon. Ur ett jämlikhetsperspektiv med hänsyn till socioekonomi, funktionsförmåga och geografi, är det viktigt att även skapa jämlik tillgång till kollektivtrafik. Precis som lyfts i betänkandet är tillgång till och utbud av kollektivtrafik viktigt för möjligheterna till arbete, utbildning och samhällsservice.

Ärendets beredning

I detta ärende har landshövding Peter Sandwall beslutat efter föredragning av Moa Brändström, utvecklare mänskliga rättigheter.

I handläggningen av ärendet har följande personer deltagit: Melker Labory, Helen Nilsson, Lennart Jönsson och Katarina Laitila vid enheten för social hållbarhet, Lina Sandberg vid Samhällsbyggnadsenheten, Martina Almqvist enhetschef Enheten för social hållbarhet.

Synpunkter på betänkandet är inhämtade från sakkunniga i jämställdhet vid Kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen Östergötland.

Peter Sandwall
Landshövding

Moa Brändström
Utvecklare mänskliga rättigheter

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Länsstyrelsen
Kalmar län

Remissvar

2021-04-08

Diarienummer
800-125-2021
Sid 11 (11)

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.